

Stensån – översiktlig inventering med åtgärdsförslag för Stensån mellan E6 bron och väg 24 i Hallands län.

Bilden visar en orörd sträcka av Stensån ned Stackarpskvarn

Sammanfattning

Inventeringen är gjort av Per Ingvarsson – P.I (π) Vatten och Fiskevård på beställning av Stensåns mellersta fiskevårdsområde. Inventeringen innefattar en översiktlig inventering av en 22118 m lång sträcka i Stensåns huvudfåra mellan E6 bron och bron över Stensån vid väg 24 i Stackarp. Den inventerade huvudfåran är uppdelad i 4 delsträckor. Inventeringen innefattar också översiktligt 28 st biflöden med en sammanlagd längd av 112828 m som rinner ut på sträckan. I inventeringen ingår översiktlig kartering, sammanställning av tidigare material, smoltproduktion och åtgärdsförslag för att förbättra fisket och fisketillgången i vattendraget. I åtgärdsförslaget gäller också att kunna rädda den hotade flodpärlmusslan från att dö ut. Inventeringen är översiktlig och skall ses som en vägledning till att förbättra laxfiskbeståndet i Stensåns mellersta Fiskevårdsområde. Potentialen på huvudfåran samt biflöden är stora och kan med restaurering fördubbla fiskbeståndet i vattendraget. För att Stensåns genuina vildlax skall kunna förvaltas på ett så bra sätt som möjligt krävs en helhet på vattendraget och att man går vidare med åtgärder samt samarbete utanför det enskilda

P.I (π) Fly Vatten och Fiskevård

fiskevårdsområdet. En lång strömmande men rensad sträcka finns mellan Sjöaltesjön och Stackarp där man bör gå vidare med restaurering. Även uppströms Drakabygget finns långa strömmande sträckor som bör restaureras och fiskbiotopen bör förbättras i.

Till de 28 biflödena som är beskrivna i rapporten finns en bilaga med 85 stycken så kallade struktur objekt (bilaga 1) beskrivna. Bäck nr 22 – Klämmabäcken visas i separat bilaga (bilaga 4). Varje strukturobjekt är separat beskrivet med text, bild, åtgärds och kostnadsförslag. Flera av strukturobjekten utgör definitiva vandringshinder för fisk och bör åtgärdas för att kunna öka tillgången till habitat för lax/öring men även för andra vandrande arter som ål och havsnejonöga.

Inledning

Stensån är medelstor å i det halländska landskapet. Stensån ingår som riksintresse för fritidsfiske och tack vare att ingen odling på lax har skett är Stensån unik med en genuin vildlaxstam som är mycket skyddsvärd. Laxparasiten Gyrodactylus salaris påträffades i slutet på 1980 talet och påverkar laxstammen negativt. Laxparasiten har spridits med fiskodlingar till den vilda laxen. Risken finns också att fiskodlingar sprider andra sjukdomar till vattendragen och att man bör förbjuda utsättning av regnbåge i sjöar och dammar som har sina utflöden i Stensån. Avrinningsområdet är 284 km² och domineras av skog (46%), åker (26%) och övrig mark (21%). Ån är 4,7 mil lång och i snitt ca 8-10 m bred. Den är helt oregrerad och saknar aktiva kraftverk i huvudfåran. Övre delarna är känsliga mot försurning och kalkning sker i huvudfåran samt i flera sidovattendrag. Tidigare har det funnits flera kvarnar och vattenkraftverk. Det enda kraftverk som är aktivt är i sidoflödet vid Kärramölla. Hinder fanns förr för laxfisk vid Kärramölla, Stackarp och Drakabygget men har idag fri passage hela vägen. Enligt 1994 års inventering har hela Stensåns huvudfåra en laxsmoltproduktion på 20 000 st individer samt 500 havsöringar. Med rätt förvaltning kan Stensåns smoltproduktion och laxtillgång mångdubblas. Nedersta sträckorna (sträcka 1 och 2) är outnyttjade och har stor potential för att restaureras till att bli reproduktionslokal för lax och havsöring samt kunna hysa både flodpärlmussla och tjockskalig målarmussla i framtiden. I dag uppehålls laxproduktionen till stora delar av sträckan mellan Kärramölla och Stackarp.

En bättre långsiktig förvaltning av vattendraget och fisket i Stensån behövs. Hur mycket fisk man kan fånga är beroende på hur man förvaltar hela vattendraget, dess närområden och att det tre fiskevårdsområden samarbetar. Då havsöringen uppehåller sig i havet nära strandkanten bör man arbeta för att det fria nätfisket tas bort längs med kusten. Nät är mängdfångande och inte selektiva samt tar fiskar av alla arter. Nätfisket missgynnar havsöringen och sportfisketurismen negativt.

Det nedre fiskevårdsområdet är beroende på hur förvaltningen av fisket sker i de övre och tvärt om. Gemensamma fiskeregler bör gälla på de sträckor som är upplåtna för fiske. Restaurering av vattendragssträckor och borttagande av hinder behövs. Långa sträckor ned Hasslöv och E6an är rätade och rensade och ån bör restaureras. Mellan Sjöaltesjön och Stackarp finns mycket stor potential att restaurera och återställa vattendraget efter den muddring av vattendraget som gjordes i början på 1990 talet. Idag finns partier med

P.I (π) Fly Vatten och Fiskevård

lekområden men avsaknad av större sten och block gör sträckan trivial och dåligt utnyttjad som laxbiotop. Uppströms Sjöaltesjön och Drakabygget finns ytterligare långa sträckor där man kan förbättra biotoperna. En avverkning har gjorts i närheten av vattendraget nedan skidanläggningen, där har också gjorts en utdikning av bäck 26. Ett bättre skydd behövs för åns närområde och de tillrinnande vattendragen. Trädbeklädda kantzoner utmed vattendragen är mycket viktigt för mångfalden och en bra förvaltning av fiskbeståndet. Utterspillning hittades under inventeringen i Hasslövsbäcken. Utter har tidigare hittats på flera ställen ut med Stensån och har etablerat sig, vilket bidrar till ökad mångfald i vattendraget.

Strukturobjekt

I de 28 biflöderna som är beskrivna i rapporten finns en bilaga med 85 stycken så kallade strukturobjekt beskrivna. Varje strukturobjekt är separat beskrivet med text, bild, åtgärds och kostnadsförslag. Flera av strukturobjekten utgör definitiva vandringshinder för fisk och bör åtgärdas för att kunna öka tillgången till habitat för lax/öring men även för andra vandrande arter som ål och havsnejonöga.

Kostnadsförslagen är enbart en riktlinje. Vid restaurering kan det tillkomma oförutsedda händelser. Varje objekt bör värderas mer noggrant på plats med fiskvårdare och entreprenad innan och under utförande, vilket kan göra att arbetet blir billigare eller dyrare.

Kostnad för handledare/fiskevårdare är räknat till ca 600 kr/timme och för maskin ca 800 kr/timme.

Kostnader för elfiske är inte beräknat men kostar ca 4000 per station/plats och då ingår rapport till Länsstyrelse och elfiskeregistret.

Man får också räkna med tid/planering/kostnad för förarbete innan åtgärder kan göras.

Viktigt är att estetiskt utnyttja naturliga förutsättningar och material vid utförande. Vid utförande skall alltid en kunnig och utbildad fiskvårdare vara med.

Smoltproduktion

Tabellen visar 1994 års smoltproduktion enligt Lax och Havsöring i Halland samt potentiell smoltproduktion i biflöden till Stensån

Bäck Nr	Vattendragsnamn	Längd (m)	1994 års smoltproduktion	Potentiell smoltproduktion
1.	Lilla Dömestorp	1000	Osäker	Osäker
2.	Röhögsbäcken	3898	1000	1500
3.	Hasslövsbäcken	4200	4000	4600
4.	Kuskabäcken	2089	70	300 – 400
5.	Tjuvhultsbäcken	3685	300	500
6.	Dalabäcken	4500	100	300 – 500
7.	Björkeredsbäcken-Flintarp	1388	Ingen uppgift	100
8.	Truedfallsbäcken Flintarpsbäcken (Svinamadsbäcken)	10000	Ingen uppgift	1500

P.I (π) Fly Vatten och Fiskevård

9.	Gåskällebäcken	4500	300	400 – 500
10.	Vindrarpsbäcken	3500	Ingen uppgift	300
11.	Åstarpbäcken	8224	1250	1500
12.	Kärrabäcken	3117	20	100 – 200
13.	Yllevadsbäcken	9000	200	500 – 1000
14.	Lilla Åstarpbäcken	200	Ingen uppgift	20
15.	Hedhusbäcken	400	Ingen uppgift	40
16.	Fladaltsbäcken	4000	Ingen uppgift	200
17.	Klippebäcken	8000	400	1000 – 2000
18.	Järnbäcken	350	Ingen uppgift	50
19.	Lilla Järnbäcken	400	Ingen uppgift	Osäker
20.	Kungsbyggsbäcken	2600	Ingen uppgift	100 – 200
21.	Eglabäcken	17400	2000	3000 – 4000
22.	Klammabäcken med Rårydsbäcken och Tjuvabäcken	10000	Ingen uppgift	1000
23.	Kungsbäcken	1800	Ingen uppgift	300
24.	Äsperedsbäcken	700	Ingen uppgift	25 – 50
25.	Lilla Äsperedsbäcken	330	Ingen uppgift	25 – 50
26.	Bäck skidanläggning	250	Ingen uppgift	0
27.	Högentorpsbäcken	6000	Ingen uppgift	500
28.	Ekebrånabäcken	1300	150	150
	Summa	112828	9790	21160

Siffrorna på smoltproduktionen är osäkra, skattade och kan skilja sig både uppåt och nedåt i antal. Potential är maximal produktion efter restaurering och borttagande av vandringshinder. Osäkerheten på smoltproduktionen idag är stor då det fattas elfiskeundersökningar och uppgifter efter den översiktliga undersökningen som Länsstyrelsen gjorde. Då var heller inte alla bäckar medtagna i undersökningen. Bäckarnas smoltproduktion kan med rätta åtgärder fördubblas.

Tabellen visar potentiell smoltproduktion i Stensåns huvudfåra.

Sträck a	Stensåns huvudfåra	Längd (m)	Bredd (m)	1994 års smoltproduktion	Potentiell /skattad smoltproduktion
1		4600	8-10	Ingen uppgift	13800
2		6469	8-10	Ingen uppgift	19407
3		8888 + 6169	10 + 5	Ingen uppgift	26664 + 9253
4		2161	10	Ingen uppgift	6483
Summa a		28287		20 000	75607

Uppgifterna på skattad smoltproduktion är efter att åns sträckor är restaurerade. Beräkningarna är gjorda på sträckans yta gånger 0,3 som är genomsnittlig antal smolt per kvadrat. Sträcka 3 och 4 har till stor del en närmast optimal lax och havsöringbiotop men kan

*P.I (π) Fly Vatten och Fiskevård Apelgatan 6, 312 31 Laholm
telefon 0709-505713*

P.I (π) Fly Vatten och Fiskevård

förbättras genom att återställa lekplatser samt restaurera tidigare rensade habitat. Bara sträcka 3 och 4 kan ge 42400 smolt vilket är betydligt mer smolt vad som ges i Lax och havsöring 1994. Enligt den kan hela Stensåns huvudfåra i Halland producera ca 20 000 smolt av lax och 500 smolt av öring. Beräkningarna är troligen gjorda på 1994 års befintliga smoltproduktion och att det då var vandringshinder både vid Stackarp och i Drakabygget samt att de inte tagit med att man kan restaurera de rätade och rensade vattendragssträckorna 1 och 2 till att bli närmast optimala lax och havsöringsproducerande sträckor.

Medelresultat på antal öringar och laxar på elfisken i Stensån

Elfiske station	Lax 0+	Lax 1+	Öring 0+	Öring 1+	Antal elfisken
Klippebäcken/Jonstorp upp bron	57,43	22,65	64,16	15,05	11
Stensån/Kärramölla	92,08	30,09	36,65	11,86	10
Stensån/Källstorp nedre	87,53	29,26	20,23	4,94	11
Stensån Krokhus s:a grenen	49,5	19,78	27,28	13,43	4
Stensån Kungsbygget	55,03	14,72	11,66	1,37	11
Fladaltebäcken/Fridhem-Fladalt	0	0	34,10	23,1	1
Eglabäcken Ned Campingen 300 m	0	0	15,6	36,4	1
Eglabäcken upp Campingen	0	2,25	13	47,75	2
Rårydsbäcken Råryd ned bro och bäckdelning	0	3	20	14	1
Rårydsbäcken Knopparp	0	0	2	1	1
Tjuvabäcken Toboda	0	0	74	20	1
Tjuvabäcken Slaggvägen	0	1	27	16	1

Elfiskena visar en sammanställning av medelelfisken på olika elfiskelokaler i Stensån. Vissa lokaler är bara fiskade en gång och tillhör inte de fast årliga elfiskena som Länsstyrelsen i Halland gör. De som bara är elfiskat en eller två gånger är troligen gjorda i samband med andra fiskundersökningar och ger blandade resultat lite beroende på var de är belägna i vattendraget. De behövs göras om för att få en mera säker uppfattning på antalet fiskar i vattendraget. De fasta elfiskestationerna Klippebäcken Jonstorp, Stensån Kärramölla, Källstorp, Krokhus och Kungsbygget visar på stabil tillgång och höga till mycket höga värden på laxfisk trots att laxparasiten Gyrodactylus salaris påverkar överlevande laxar (1+) negativt. Påverkan av laxparasiten Gyrodactylus gör att tillgången på lax går i cykler. Kalkningen av vattendragen är mycket viktiga och gör så att lax och öring kan fortplanta sig och föröka sig. Exempelvis var Klippebäckens pH-värde innan kalkningen gjordes i början av 1990 talet nere mot pH 4. Då var bäcken närmast död. Efter att kalkningen påbörjades 1992 har laxen och öringen kommit tillbaka och Klippebäcken har nu stabila höga tätheter av laxfisk.

Klämmabäckens tre nedre stationer visar på höga till mycket höga tätheter på öring och här finns även lax. Den fjärde stationen i Knopparp visar på låga tätheter. De låga tätheterna vid Knopparp beror troligen på det jordbruk som påverkar lokalen, samt att vandringsfisk har svårt att ta sig fram till lokalen. Elfisken behövs att göras i de inventerade sidovattendragen för att

***P.I (π) Fly Vatten och Fiskevård Apelgatan 6, 312 31 Laholm
telefon 0709-505713***

P.I (π) Fly Vatten och Fiskevård

få en bättre bild på totala antalet fisk som finns i Stensån. Speciellt bör elfisken göras innan restaurering av vattendragen görs.

Elfiske 2015

Elfiske station	Lax 0+	Lax 1+	Öring 0+	Öring 1+
Klippebäcken/Jonstorp upp bron	100	34	79	46
Stensån/Kärramölla	65	29	17	14
Stensån/Källstorp nedre	170	67	29	18
Stensån Krokhus s:a grenen	51	31	19	22
Stensån Kungsbygget	74	33	38	5

Elfisket 2015 präglades av högt vattenstånd. Vilket kan göra att elfisket visar något lägre resultat än de verkliga antalet fiskar. Trots det är antalet tvåsomriga fiskar något som visar på positiva resultat för framtiden. Stor vuxen lax fångades på elfisket både vid Kungsbygget och vid Kärramölla. Anmärkningsvärt var de hundratals av ålyngel som fångades vid Kärramölla.

Förvaltning av laxfisket

Registrerad lax och öringfångst 2011 – 2014 i Stensåns mellersta FVO (Stensåns mellersta FVO Fiska.se). 1 april – 30 september.

År	Öring	Öring återutsatt	Lax	Lax återutsatt
2011	55	28	86	23
2012	33	17	83	31
2013	14	4	31	8
2014	25	4	28	2
2015	19	14	25	4

Registrerad lax och öringfångst 2011 – 2014 i Stensåns nedre FVO (Källa Stensåns nedre FVO, Fiska.se). 1 mars – 30 september

År	Öring	Öring återutsatt	Lax	Lax återutsatt
2011	22	12	5	1
2012	7	4	3	1
2013	9	4	6	0
2014	37	18	15	8
2015	12	9	2	0

Dålig rapportering gör att antalet fiskar som fångats troligen är missvisande. På laxfiskeforum 2010 talas det om rekordfiske och om att över 200 laxar är tagna medan rapporteringen från nedre FVO och mellersta FVO inte överstiger 20 stycken. På senare år är rapporteringen

P.I (π) Fly Vatten och Fiskevård

bättre men är inte fullständig. Speciellt gäller det Stensåns nedre FVO och återutsatta laxar. En bra rapportering är viktig för framtida fiskförvaltning och hur mycket lax som finns i vattendraget.

Fisket börjar när de tidigaste laxarna kommer vilket sker i början av april, 8 april är tidigaste registreringen på nystigen lax. Största laxarna på 107, 106 och 101 cm är återutsatta höstlaxar. De stora laxarna är viktiga för att föra bra gener vidare. En stor honlax på 10 kg ger 10 000 romkorn jämfört med en liten lax på 1-2 kg som ger 1000 romkorn. Viktigt är att spara de stora laxarna så att de kan leka fullt ut. Ett max mått och max uttag bör införas för att öka antalet leklaxar. Framförallt bör uttaget av fisk i september minska och catch and release införas. Ett förslag kan vara att man förkortar fiske tiden till 15 september.

Ett minskat uttag av antalet laxar och en långsiktig förvaltning av laxstammen ökar antalet laxar och därmed möjligheter till ett bättre fiske.

Regler för Stensåns mellersta FVO

Regler för nätfiske i havet gäller mellan 1 maj och 30 september, då innanför 3 meters gränsen får inga nät stå kvar i vattnet på dagtid mellan kl 10:00 och kl 16:00.

Totalförbud för nätfiske gäller utanför 3 meters gränsen

Sportfiske i havet är tillåtet mellan 1 april och 30 september. Enbart två laxartade fiskar får fångas per dygn.

Dessutom är det totalförbud för nätfiske i fredningszonen utanför mynnings – fredningsområdet.

Minimilängd på fångad öring är 45 cm och på lax 50 cm

I Stensån gäller max 2st laxartade fiskar per dag. För gädda och regnbågslax gäller inga fångstbegränsningar.

I Stensån gäller fiskesäsong 1 april – 30 september, måndagar är inget fiske tillåtet – med undantag för helger.

Enbart fiske med ett spö är tillåtet, fiske med mask är ej tillåtet 1 april till 15 maj.

På grund av att ålfiske inte är tillåtet är skymningsfiske eller nattfiske med mask helt förbjudet från 15 maj. Man ser helst att man också avstår från riktat maskfiske efter lax. Enbart enkelkrok utan hulling eller liten vinklad danskkrok får användas.

För barn och ungdomar under 18 år är mask tillåtet för abbormete.

Utlekt och övervintrad lax och havsöring så kallade besor skall alltid återutsättas varsamt. Återvändande andra och tredjegångs lekare är viktiga som lekfisk då de återvänder tillbaka efter ytterligare ett eller flera år i havet.

Större lekfärgade laxar som fångas i slutet av september bör sättas tillbaka

Om någon bryter mot fiskereglerna kontaktas tillsyningsmannen 0762-739894, 0430-30019 med risk för att få fiskekortet indraget och fiskeutrustningen konfiskerad. Även avstängning

P.I (π) Fly Vatten och Fiskevård

från fisket kan bli aktuellt. Fiske utan gällande fiskekort och fiske utanför fiskeområdet kan komma att polisanmälas. Vilket innebär att fiskekortet alltid skall bäras synligt.

Gyrodactylus Salaris

Gyrodactylus salaris uppdagades första gångerna i Stensån 1989 och 1994. Laxparasiten är en plattmask, yttre parasit som angriper laxyngel vid huvud och fenor och som i större antal försvagar och dödar laxynglet. Den är en kallvattenparasit som trivs bäst i vattentemperatur mellan 6,5 och 13 grader. Laxparasiten sprids via fiskodlingar och utsättning av regnbågsöring i sjöar, dammar och vattendrag som leder ned till vildlaxbestånd. Fiskeriverket har infört speciella föreskrifter för att hindra spridning av parasiten (FIFS1999:10). Länsstyrelsen i Halland har förbjudit odling och utsättning av regnbåge i Stensåns avrinningsområde (Fiskeriverket information 1999:9). Med utsättning av odlad fisk finns risk för att andra fisksjukdomar sprids till vattendraget. Trots det sker idag fortfarande utsättning av regnbåge i dammar direkt i anslutning till vattendraget. Exempel på där utsättning av regnbåge sker är dammarna kring Eglabäcken och vid Sjöaltesjön. Tidigare fanns dammar i avrinningsområdet på Hallandsåsen och i Skåne, det bör undersökas om det förekommer i dag.

Alla främmande arter bör undvikas att få in i vattendraget. Exempel på oönskade arter som etablerat sig i Stensån och dess närområde är bl.a. signalkräfta, mink, knäckepil, sjögull och parkslide. När man väl fått in en invasiv art är det svårt att få bort den. Ofta är det av ren okunskap som en invasiv art införs.

Dikningsföretag och vattendomar

Generellt gäller att de dikningsföretag och vattendomar som finns bör ses över på respektive vattendrag och vattendragssträckor. För att få bidrag till restaurering krävs ofta att dikningsföretag inte är aktiva eller att vattendomar inte existerar. Trots att markägare är positiva till åtgärder och förbättra för fisk och vattenliv så kan ett dikningsföretag eller vattendom på exempelvis en kvarn innebära att man inte får bidrag eller att man inte får tillstånd till att göra en åtgärd. Om en åtgärd görs i vattendrag kan om en fastighet säljs, nästa ägare ha en annan åsikt och exempelvis bygga upp ett minikraftverk eller rensa det restaurerade vattendraget. Ett dikningsföretag innebär att om en markägare i dikningsföretaget proppar på muddring eller rensning av vattendraget måste övriga i dikningsföretaget gå med oavsett om de har annan åsikt om åtgärden. Därför är det viktigt att ta och lägga ned dikningsföretag eller att undersöka om vattendom finns innan åtgärden kan göras. Om man vill lägga ned dikningsföretag skall man kontakta mark och miljödomstolen som avgör ärendet. Om alla i dikesföretaget är med på att lägga ned finns oftast inget hinder. Finns inget dikningsföretag eller någon vattendom är det fritt fram att göra åtgärder som att lägga tillbaka den sten som finns utmed vattendraget eller att göra fiskväg, dock måste man kontrollera att det inte kolliderar med kulturvård eller andra intressen.

Inventering av Stensån med biflöden

Sträcka 1. E6 bron till bron i Hasslöv

Bilden visar Stensån ned bron i Hasslöv. En kortare sträcka där träd och buskar har kunnat växa upp. Bottnen är dock ensidig och består mestadels av sand.

Beskrivning

En 4600 m lång och ca 8-10 meter bred sträcka. Sträckan är tidigare rätad och rensad och ån är bitvis invallad med höga kanter vid sidan om vattendraget. Sträckan är annars flackt strömmande, bottnen är likartad och består av sand, grus och sediment. Knäckepil, sälg och jättebalsamin dominerar växtligheten kring vattendraget som omgärdas av åker och betes - mark. Betande djur ut med ån påverkar vattendraget negativt. Flera anlagda våtmarker finns utmed vattendraget. Sträckan är idag trivial och enförmig. sista rensning och invallning gjordes någon gång på 50 - talet. Man rensar med jämna mellan rum bort vegetation i och omkring vattendraget. Tidigare fanns här flodpärlmussla (EN) *Margaritifera margaritifera* och Hallands enda bestånd av tjockskalig målarmussla (EN) *Unio crassus* vilka försvann i samband med rätning och rensning av vattendraget. Sträckan kan med restaurering återställas till sin mera ursprungliga form genom att låta åfåran meandra. Att åter få sträckan att bli lax/öringproducerande och att få tillbaka både flodpärlmussla och tjockskalig målarmussla är ingen omöjlighet. Sträckan är outnyttjad för fiske och har stor potential speciellt som fiskesträcka efter tidig lax. Här kan man med rätt åtgärder och förvaltning utöka fisket med en nära 5 km lång sträcka. Sträckan har stor potential till ett attraktivt tidigt laxfiske.

P.I (π) Fly Vatten och Fiskevård

På sträckan rinner tre bäckar ut i vattendraget, av dem är det Hasslövsbäcken med sina fem biflöden som är den som är störst och den viktigaste bäcken. Röhögsbäcken är en liten bäck med stor potential, som borde vårdas och skyddas mer. Det är de tillrinnande bäckarna på sträckan som håller upp lax och öringtillgången i Stensån. Med bäckarna finns mycket att förbättra och iordningställa så att öring/lax produktionen blir optimal.

Åtgärdsförslag sträcka 1

För att slippa att ta ned växtlighet och med jämna mellanrum rensa vattendragssträckan behövs en helhetssyn och att man restaurerar den med hänsyn på de arter som tidigare var vanliga på sträckan. Om man restaurerar sträckan i avseende på sötvattensmusslor och laxfisk får man en högre status i Eus vattendirektiv. Genom att låta åfåran bli mera mångformig får man ett rikare vattenliv, och med rätt restaurering kommer sträckan bli föremål för laxlek och havsnejonöga samt bidra med en betydande mängd laxungar i framtiden. Genom att tillsätta grus, sten och block och göra vattendragssträckan strömmande ökas fisktillgången i vattendraget. Med tillsättande av bock ökas också antalet ståndplatser och fiskeplatser efter lax. Man kan även låta ån börja meandra helt själv. Man bör skapa djurfria kantzoner utmed vattendraget så att al kan återetablera sig. Att ta bort invallningen eller flytta den och avsätta mark till att låta ån bitvis och naturligt svämma över bidrar till mer mångfald. Efter restaurering kan man åter introducera den tjockskaliga målarmusslan och flodpärlmusslan.

Smoltproduktion

I dagsläget ingen uppgift. Potential på laxsmolt efter restaurering räknas till 13800 st.

Beskrivning av inventerade bäckar

1. Namn: Lilla Dömostorp

Koordinater: X: 6259923 Y:1325373

Längd: 1000 m

Bredd: 1 m.

Strukturelement: Åkertrumma (S1-1), Vågtrumma (S2-1)

Beskrivning: En kort liten rätad järnockrabäck med sedimentbotten som rinner ut i Stensån vid lilla Dömostorp. Bäcken rinner igenom åker och beteslandskap. Den saknar kantzoner av träd och är nära igenväxt med vass. Bäcken rinner igenom våtmark vid väg (S2-1) och passerar en åkertrumma (S1-1) innan den går ut i Stensån. Trummorna utgör inget hinder men är för små i förhållande till bäckens storlek. Bäcken kan troligen torka ut helt och har mindre värde som öringbäck. Alla öppna vattendrag är viktiga, fattas öring är det habitat för andra fiskarter eller groddjur. Den kan med skapande av alridå och habitat få ett högre värde.

Åtgärdsförslag: Bäcken bör först kollas upp med elfiske. Förbättras med grusbotten och med skugga genom trädriddå. Man kan också låta bäcken meandra för att få mera

P.I (π) Fly Vatten och Fiskevård

mångfald. Trummorna byts ut mot större trummor för att få bättre genomströmning på vattnet.

Smoltproduktion: Osäkert om bäcken kan fungera som öring bäck.

2. Namn: Röhögsbäcken

Koordinater: X:6259571 Y:1325861

Längd: 3898 m

Bredd: 1,5 m

Strukturelement: Vägbro (S3-2), Åkertrumma (S4-2), Vägtrumma (S5-2)

Beskrivning: En bäck med stor potential. Bäckens är på den nedre biten ned väg 115 rensad och rätad. Två vindkraftverk står i bäckens närhet. Nedströms väg Dörestorp (S3-2) omges bäcken av en gles lövträdsridå och ett tätt buskage av växtlighet med åker nära inpå. Uppströms vägen saknas träd på stora delar upp till väg 115. En ny - gjord plasttrumma (S4-2) finns på sträckan. Botten på sträckan är jämn och består till stor del av grus och sand. Lekområden för öring finns, gömslen för öringens överlevnad är dålig. Cementtrumman (S5-2) under väg 115 är lång och utgör med stor sannolikhet definitivt vandringshinder. Uppströms väg 115 mot Hallandsåsen ändrar bäcken karaktär och blir mer vild med block och död ved. Bäckens har här fina uppväxtmiljöer. Vid inventeringstillfället sågs fisk och bäcken har stor potential och är en viktig bäck för Stensåns havsöringar.

Åtgärdsförslag: Viktigast är att åtgärda den trumma som går under väg 115. Man bör även se över dikningsföretag på sträckan. Bäckens restaureras på de nedre delarna och ges mer mångformighet. Detta görs genom att göra hålor, tillsätta sten och mindre block samt att bäcken tillåts meandra mer fritt. Man bör också och tillsätta grus på dela av åns kanter för att hindra erosion och att sand och sediment kommer ut i vattendraget. En bredare kantzon tillåts växa upp längs vattendraget och att bäcken ges ett större skydd och undviks i framtiden att rensas. Elfiske bör göras.

P.I (π) Fly Vatten och Fiskevård

Smoltproduktion: Bäckens smoltproduktion 1994 (Lax och havsöring i Halland) skattas till ca 1000 smolt med potential på 1300 smolt. Med åtgärder borde bäcken generera 1500 smolt.

3. Namn: Hasslövsbäcken till Truedfällsbäcken börjar

Koordinater: X:6259142 Y:1326433

Längd: 4200 m

Bredd: Ca 3 m

*P.I (π) Fly Vatten och Fiskevård Apelgatan 6, 312 31 Laholm
telefon 0709-505713*

P.I (π) Fly Vatten och Fiskevård

Strukturelement: Stenvalvsbro (S6-3), Stenvalvsbro (S7-2), Sten och balk/träbro (S8-2), Cementtrumma (S9).

Beskrivning: Svinamadsbäcken (Truefällsbäcken) tillsammans med ytterligare tillkommande bäckar bildar Hasslövsbäcken. Hasslövsbäcken är strömmande och rinner igenom jordbruksområde, bäcken har påverkats av långvarigt brukande och har med åren rätats och rensats. Blocken har lagts och stabiliserat bäckens kanter vars botten består av grus och sten. Bäcken saknar på långa sträckor skugga i form av lövträd. Trots tidigare påverkan har Hasslövsbäcken fina miljöer för lax och öring. Bäcken har stor potential och kan förbättras betydligt för öring och lax. Hasslövsbäcken med tillrinnande bäckar är mycket viktig för Stensån och bidrar mycket till att uppehålla öringbeståndet. Vid inventeringstillfället påträffades utterspillning vid bron vid Dömostorp. Utter har också setts av boende.

Åtgärdsförslag: Bäcken restaureras och förbättras med sten och block. Vandringshindren i Svinamadsbäcken tas bort. En mer mångformighet gynnar överlevnaden för lax och öringyngel. En bredare skyddskantzon med lövträd bör skapas utmed vattendraget. Elfiske bör göras.

Smoltproduktion: Bäckens smoltproduktion av lax och öring 1994 (Lax och havsöring i Halland) skattas till ca 4000 smolt med potential på 4600 smolt.

P.I (π) Fly Vatten och Fiskevård

4. Namn: Kuskabäcken

Koordinater: X:6257924 Y:1325882

Längd: 2089 m

Bredd: 1 m – 1,5 m.

Strukturelement: (S10), (S11), (S12), (S13), (S14)

Beskrivning: En fin liten bäck som kommer ned från åsen och rinner in i kulvert och ca 100 m under åkermark (S14). Efter kulvert rinner bäcken öppen ca 100 -150 m innan den rinner in under väg 115 (S13), efter väg 115 rinner bäcken kulverterad (S12) ca 100 m under fotbollsplan i Hasslöv. Efter fotbollsplanen rinner bäcken öppen ca 300 m för att åter bli kulverterad (S11) ut i Stensån. Där bäcken är öppen har den grus och stenbotten med stora förutsättningar för öring. Det bör undersökas om fisken kan gå igenom första kulverten närmast Stensån. Att bäcken är kulverterad på flera ställen måste vara tidigare brist på kunskap och omdöme. Bäcken kan med restaurering bli mycket fin, samt ge ett fint tillskott med öring till Stensån.

Åtgärdsförslag: Nedersta bitens kulvertering lyfts upp och bäcken återskapas. Ett omlöp görs runt fotbollsplan. På sikt bör även kulverten under åkern tas bort och bäcken lyftas fram. Elfiske bör göras.

Smoltproduktion: Bäckens smoltproduktion av lax och öring 1994 (Lax och havsöring i Halland) skattas till ca 70 smolt med potential på 200 smolt. Med rätt restaurering bör den kunna generera ytterligare 100 smolt.

P.I (π) Fly Vatten och Fiskevård

5. Namn: Tjuvhultsbäcken

Koordinater: X:6257961 Y:1326634

Längd: 3685 m

Bredd: 1,5 m.

Strukturelement: (S15), (S16)

Beskrivning: En fin bäck som har sitt ursprung på Hallandsåsen. Bäckens rinner över jordbruksmark innan den mynnar i Hasslövsbäcken. Bäckens botten består av bra

*P.I (π) Fly Vatten och Fiskevård Apelgatan 6, 312 31 Laholm
telefon 0709-505713*

P.I (π) Fly Vatten och Fiskevård

lekgrus av grus och mindre sten, men saknar block. Bäckens är påverkad av tidigare rensning, djurhållning och saknar skuggande träd.

Åtgärdsförslag: Förbättras med skuggande alridå samt att större sten eller mindre block tillsätts. Elfiske bör göras.

Smoltproduktion: Bäckens smoltproduktion av lax och öring 1994 (Lax och havsöring i Halland) skattas till ca 300 smolt med potential på 300 smolt. Med rätt restaurering bör den kunna generera ytterligare 200 smolt.

6. Namn: Dalabäcken Lugnarohögen.

Koordinater: X:6257409 Y:1327569

Längd: 4500 m

Bredd: 1,5 m.

Strukturelement: (S17 – 6), (S18 – 6), (S19 – 6), (S20 – 6)

Beskrivning: En fin bäck som rinner ned från åsen. Bäckens går öppen genom betes/åkermark och är tidigare rätad samt rensad på block och större sten. Bäckens har tack vare sin lutning och bottenstrukturer fina lekmiljöer för öring och lax. Block finns bitvis där dessa inte är bortrensade.

*P.I (π) Fly Vatten och Fiskevård Apelgatan 6, 312 31 Laholm
telefon 0709-505713*

P.I (π) Fly Vatten och Fiskevård

Åtgärdsförslag: Bäckens smoltproduktion kan göras mer mångformig, förbättras med block och större sten. Det bör också skapas en alridå kring vattendraget för att skapa skugga och överlevnad för ynglen.

Smoltproduktion: Bäckens smoltproduktion av lax och öring 1994 (Lax och havsöring i Halland) skattas till ca 100 smolt med potential på 300 smolt. Med rätt restaurering bör den kunna generera ytterligare 100 – 200 smolt.

7. Namn: Björkeredsbäcken-Flintarp

Koordinater: X:6256972 Y:1328184

Längd: 1388 m

Bredd: 1,0 m.

Strukturelement: S21 – 7

Beskrivning: En liten bäck som rinner ned från Hallandsåsen igenom jordbruksmark. Bäckens sista 150 – 200 metrarna innan den mynnar ut i Hasslövsbäcken. Bäckens trots sin litenhet potential att bli öringförande och bidra med smolt till Stensån.

Åtgärdsförslag: Att öppna upp bäcken hela vägen ut till Stensån.

*P.I (π) Fly Vatten och Fiskevård Apelgatan 6, 312 31 Laholm
telefon 0709-505713*

P.I (π) Fly Vatten och Fiskevård

Smoltproduktion: I nuvarande tillstånd sker ingen reproduktion, men kan med åtgärder generera ca 100 smolt.

8. Namn: Truedfällsbäcken – Flintarpsbäcken (Svinamadsbäcken)

Koordinater: X:6256972 Y:1328184,

Längd: 10 000 m

Bredd: 3-5 m.

Strukturelement: (S22 – 8), (S23 – 8), (S24 – 8), (S25 – 8), (S26 – 8), (S27 – 8), (S28 – 8), (S29 – 8)

Beskrivning: Bäcken rinner igenom en mycket naturskön lövskogsdal i Stensåns vattensystem och är en förlängning på Hasslövsbäcken. Bäcken rinner upp på Hallandsåsen. Ett naturligt hinder finns i form av Truedfallet ca 1 km upp Vindrarpsvägen. Öring finns ovan och nedan Truedfallet. Hela bäckens struktur är nyckelbiotopen bäckravin och blockrik strömmande miljö, här finns även kvillar. Uppväxtmiljön för laxfisk i bäcken upptill det naturliga fallet är optimal. Tre stycken gamla branddammar finns i bäckfåran, branddamarna (S23 – 8), (S24 – 8) är partiella till definitiva hinder. På senare år har skogsbruk skett i bäckens närhet, vilket påverkat bäcken med ljusinsläpp och att brötar med ris skapats. Att åter göra

*P.I (π) Fly Vatten och Fiskevård Apelgatan 6, 312 31 Laholm
telefon 0709-505713*

P.I (π) Fly Vatten och Fiskevård

bäcksträckan lax/öringförande är högt prioriterat. Utterspillning hittades ned plåttrumma (S22 – 8).

Åtgärdsförslag: Branddammarna åtgärdas så att fisk kan passera, samt att bäckfåran med de brötar och äldre stenrösen (S26 – 8), (S27 – 8) som utgör hinder ses över. Överst mot fallet bör ett större lek område (S28 – 8), skapas. Viktigt är att det skapas ett skydd mot skogsbruk i bäckravinsens närhet. Elfiske bör göras innan åtgärd.

Smoltproduktion: I dagsläget är det oklart om någon fisk kommer förbi de två första branddammarna. Delvis produktionen på smolt är noll. Med tanke på bäckens beskaffenhet borde fåran kunna generera minst 1500 smolt.

